

امەرىكانىڭ شېنجاڭداى ار ۇلت خالقنىڭ بىرگە ئىتتىپاقچىلىقىدا كۈرەس جاساعان اياق السىن توسۇعا ۇرنىغان قاسكۈنەمدىڭى اۋمەسەرلىك قۇر قىيال

□ اۋتونومىيالى رايوندىق پارتكوم بىرلىكسەپ بولمىنىڭ ورنىباىسار باىستىعى ئىلىجان انايات

رەتلەنسىپ، ار ۇلت خالقنىڭ تابىسى سەزدە - مى، باقت سەزىمى، خاۋىپسىزدىك سەزىمى كورنەكتى كۇشەيدى؛ 2014 - جىلدان 2018 - جىلغا دەيىن تۇتاس شىنجاڭدا جىنىنى 2 مىللىون 314 مىڭ 700 ادام كەدەيلىكتەن ارىلدى، كەدەيلىكتىڭ تۇلۇ مولشەرى 4%19.4 تەن 6.1%كە تۈمەندەدى. 2020 - جىلغا بارغاندا قازىرگى ائقارپ وتىرعان ولىشم بويىنشا اۋىل - قىستاقتاى كەدەيلەر - دىڭ بارلىغىن كەدەيلىكتەن ارىلىتىپ، مۇلدەم كەدەيلىكتى جويىپ، تۇناس ەلەن بىرگە جايپاي دۈڭكەلك داۋلەتتى قوعام ورناتۇعا شىنايى كەپىلدىك ەتۇ ۇشىن، بىيل جانە كەلەر جىلى مەجەمەن 817 مىڭ 100 ادامدى كەدەيلىكتەن ارىلتۇدى جۈزەگە اسىرادى. شىنجاڭداى ار ۇلت بۇقاراسىنىڭ ەدىنى سەنم ەركىندىك ۇقىى زاڭ بويىنشا قامتا - ماسز ەتىلىپ، لاڭكەستىكىنىڭ، ۇشقارلىق - تىڭ كوپ تۇلۇ، ەجىي تۇلۇ جاعدايى ۇنىمدى تۇردە تەجەلدى. از ۇلتتاردىڭ ناڭداۋلى ەداستۇرلى مادەنيەتتى قورعالدى جانە كوركەيتىلدى، ۇيغۇردىڭ مۇقام كور - كەمۈنەرى، قىرغىزدىڭ «ماناس» ەپوسى «ادامزاتنىڭ بەيزاتتىق مادەنيەت مۇرالا - رى ۋاكىلىدىك تۇنىدىلار تىزمىدىكى»نە ەنگىزىلدى. ۇلتتىق ەتل - جازۇ، ەدىليا، اكمە - شىلىك، وقۇ - اعارتۇ، اقپارات - باسپا ەسوز، رادىو - تەلەۋىزيا، يىتەرنەت، قوعامدىق ەلۋمەتلىك سىتەر سىياقتى سالادا كەڭ كور - لەمدە قولدانلدى.

شىندىققا تالاس جۇرمەيدى. 2018 - جىلدىڭ سونغان بەرى، مەن سان رەت دۇنيە جۇزىندەكى كوپتەگەن مەملەكەت پەن رايون - داردىڭ ەمانسپاتلارنىڭ، خالقارالىق ۇيمە - داردىڭ، اقپارات قۇردارنىڭ، ەسلام ەدد - نى ۇيىمدارنىڭ شىنجاڭدى كەسكۇرسىيالا - ۇنا، ساپاردا بولۇنا سەرىك بولىدىم. ولار شىنجاڭنىڭ ار قايسى جەرلەرىندەكى قالا، اۋىل - قىستاقئارنىدا وتباسلارنى ارالاپ، جانە قاتاڭ اىپتايىمىن، سونداي - اق ەركەش كەكتەنەمەن، مەنى قامتىغان شىنجاڭداى ار ۇلت خالقى ار قانداي سىرتقى كۇشتىڭ جۇڭگونىڭ شكى ساياساتىنا كىلىگۇنە استە جول قويمايدى، جۇڭگوغا قارسى ار قانداي كۇشتىڭ شىنجاڭنىڭ دامۇ جەتسىتىكتەرنى بەتالدى جوققا شىعارۇنا استە جول قويمايدى، ەلمىزدىڭ ۇلت قاتناسىنا رتىكى سالاتىن، ەلمىزدىڭ دامۇن تەجەپتىن قاسكۇنەمدىكىنىڭ سىكە اسۇنا استە جول قويمايدى.

شىنجاڭ سىتەرىندە شىنجاڭداى ار ۇلت خالقى ەڭ سويلەۋ ۇقىنا يە. مەن كەريا اۋدانىدا تۇدىم، حوتاندا قىزمەت سىتەگەن كەزىمدە، نەشە رەت زورلىقتى كۇش، لاڭكەستىك وقىعالارنى باستان كەشركەم، وسى زورلىقتى كۇش، لاڭكەستىك وقىعالاردىڭ ار ۇلت بۇقاراسىنا زوبالاڭ كەلەگەنى جوق، كوپتەگەن ۇيغۇر جاستارى ەدىنى ۇشقارى يەيدانىڭ ۇلاۋنا ۇشراپ، ومىرنەن ايرىلىپ، ”ۇش ەتۇرلى كۇش“ تىڭ قۇربانىنا اينالدى،

”ەول قاشتىقتى ارالىق“ تا ارالاسۇ بارىسىن - دا، تىنىش، نىتتىماقتى، جارسىمدى قوعام جاعدايىن، باقتتى، تىنىش ۇمىر، شات - شادىمان تىرشىلىك كەشرىپ جاتقان ار ۇلت بۇقاراسىن كوردى. ولار مەشتىتەردى كەسكۇرسىيالاپ، ەدىنى قايرتكەرلەر مەن اڭ - گىمەلەسىپ، پىكىر ەماسىتىرىپ، ورتاسى كوركەم، قۇرىلغىلارنى كەمەلدى ەدىنى قىمىل ورنىدارىن كورپ، دىنگە سەنەتتىن بۇقارانىڭ جۇڭگونىڭ ەدىنى سەنم ەركىندە - گى ساياساتىن ماقئاندىغىن تىغدادى. كا - سىپتىك شەبەرلىككە تارىيەلەۋ - باۋلۇ ورتا - لىغىندا ولار كەڭ دە جارىق كلاسئاردى، اشىق جارقىن تارىيەلەنۇشلىەردى كورپ، ساباقئانداى ساڭقىلداغان كىتاپ وقىغان داۋىستار مەن دەنە تارىيە الاڭىنداى شاتتىق - تىڭ ۇنىن ەستىدى. كەسكۇرسىيالاعاننان، ساپارلاغاننان كەيىن، ولار سەزىنگەن، كورگەن - ەستىگەن جاعدايلاردىڭ كەيىرى باتىستاعى ەلدەردىڭ جانە اقپارات قۇردالدا - رنىڭ سۇرەتتەگەننە مۇلدە ۇقسامايىتىندە - مىن، شىنجاڭداى ار ۇلت خالقنىڭ باقتتى تۇرمىس كەشرىپ جاتقاندىغىن ەيلىدى! ولار جايپاي شىنجاڭنىڭ لاڭكەستىككە قارسى تۇرۇ، ۇشقارلىقتى الاستاۋ كۇرەسى جانە ادام - دىق ۇقتى قامناماسز ەتۇ تاجىرىيەسى دۇنيە جۇزىندەگى ار قايسى ەلدىڭ ۇيرەنىپ، ۇلگى اۋنا تاتىدى دەپ قارادى.

بۇلاردىڭ بارلىغى امەرىكانىڭ ايتىلمىس ”زاڭ جوباسى“ نىڭ شىندىقتى ەلمەگەن ساد - دىراق كەندىگىن پارمەندى دالەلدەدى. مۇنىڭ شىن ەمانى ادامدىق ۇقتى جەلەۋ ەتىپ، شىنجاڭنىڭ ورنىقتىلىغىن ەبۇلدىرىپ، جۇڭگونىڭ دامۇن شاۋجايلاۋ ناقتى ارەكتە - مەن اينالسىۇ، سىياتى وتە باسقى، نىيەتى توتەد - شە سۇرقيا. ۇنۇبىرلى ماقساتى شىنجاڭنىڭ گۇلدەنۇن، ورنىقتىلىغىن ەبۇلدىرۇ، جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ ۇلى گۇلدەنۇدى جۈزەگە اسىرۇداى تارىجى اياقتى السىن ەبۇلدىرۇ. نىزگى نىيەتتى،

ادىلدىك جۇرت جۇرەگىندە. شىنجاڭنىڭ

پارتىيانىڭ مەيىر - شاپاعاتىن ەستەن شىعارماي، امەرىكانىڭ شىنجاڭغا ساياتىن ”زاڭ جوباسىن“

ماقۇلداغاندىغىن باتىل قارسى تۇرامىن

□ اۋتونومىيالى رايوندىق ايلەدر بىرلەستىگى پارتيا باسشىلىق گروپپاسىنىڭ مۇشەسى، ورنىباىسار ەتوراغا مېھرىگۇل بەردى

جىل بويى زورلىقتى كۇش، لاڭكەستىك ەدىلۋلارى (وقىعا) تۇلمايدى. اماليات شىنجاڭنىڭ لاڭكەستىككە قارسى تۇرۇ، ۇشقارلىقتى الاستاۋ كۇرەسىن ورسىتەنۇنىڭ مەملەكەتتى جونگە سالۇ رۇحىنا جانە تالابىنا ۇيلەسەتىندىگىن، شىنجاڭداى ار ۇلت خالقنىڭ ورتاق تىلەگىنە ۇيلەسەتىندىگىن دالەلدەدى.

جۇڭخۇا خالىق رەسپۇبلىكاسى قۇرىلغان 70 جىلدان بەرى، ەلمىز ۇكىمەتتى شىنجاڭداى ار ۇلت خالقنىڭ ادامدىق ۇقىى مەن نەگىزگى ەركىندىگىن زاڭ بويىنشا قورعاۋعا باسا مان بەردى، شىنجاڭداى 25 مىللىون ار ۇلت خالقنىڭ تىرشىلىك ەتۇ ۇقىى، دامۇ ۇقىى ەڭ زور دارەجەدە قامتاماسز ەتىلدى. شىنجاڭداى ار ۇلت خالقى بىرگە نىتتىماقتاسا كۇرەس جاساۋ، كورىكتى مەكەندى بىرگە قۇرۇ بارىسىندا، تەپە - تەڭ، نىتتىماقتى، قارايبلاسىمدى، جارسىمدى ۇلت قاتناسىن جانە ۇزارا قۇرمەتتەپتىن، ئاتۇ - ەتاتتى ەدىن قاتناسىن

لاڭكەستىككە قارسى تۇرۇ جانە ۇشقارلىقتى الاستاۋ جاعىنداى قولغا كەلتىرگەن نائىجەسى جۇرتقا ايان، امەرىكانىڭ ايتىلمىس شىنجاڭغا ساياتىن ”زاڭ جوباسى“ شىنجاڭ خالقنىڭ ۇمىرنىڭ خاۋىپسىز دىگىنە جانە دامۇ ۇقىق - مۇددەسىنە تىبىتتى دە قۇرمەت ەتپەگەندىگىنە، ادامدىق ۇقىق سىندى وسى وسكەلەڭ ۇغمە - دى ماسقارالاعاندىغىنا، خالىقارالىق ەمورال مەن ادامزاتنىڭ نىزگىلىگىنە اۋىر قايىشلىق جا - ساعاندىغىنا بارلىق ادال نىيەتتى جانە ادبەت - تى ادامدار جىرەندى. ارادمىغىن قويماغان اجال قۇشار. مەن امەرىكانىڭ ايتىلمىس ”ادامدىق ۇقىق“ پەن شىنجاڭنىڭ ۇلتتار نىت - ماعىن، قوعام ورنىقتىلىغىن، ەدىن جارسىمدىلى - مىن بۇلدىرىگەن باسقى ارەكەتتەردىن دەرەۋ توقتاتۇن، ”ۇش ەتۇرلى كۇش“كە بولسىپا - ۇن، زورلىقتى كۇش، لاڭكەس ەلمەنەنتتەرگە دەم بەرمەۋىن ەسكەرتەمىن. وپتەگەندە ەڭ سونىندا ۇزى قازغان كورگە ۇزى ۇسۇسىپ، ۇزى باسنى ۇزى قۇرتادى.

جۇڭخۇا خالىق رەسپۇبلىكاسى قۇرىلغان 70 جىلدان بەرى، شىنجاڭداى ار ۇلت خالق - نىڭ ورتاق نىتتىماقتاسا كۇرەس جۇرگىزۇ، كور - رىكتى مەكەندى بىرگە قۇرۇ اياق السى بار - سىندا، تەپە - تەڭ، نىتتىماقتى، ۇزارا كۆمەكتە - سەتىن، جارسىمدى ۇلت قاتناسى مەن ەبىر - بىرىنە قۇرمەت ەتەتىن، ئاتۇ - ەتاتتى وتەتىن ەدىن قاتناسى قالىپتاستى، دامىدى جانە بە - كەمدەلدى. قازىر شىنجاڭنىڭ ەكونومىكاسى ۇزدىكىسىز دامىپ، قوعامى جارسىمدى، ورنىق - تى بولپ، خالىق تۇرمىسى بارغان ساپىن جاق - سارىپ، دىندەر جارسىمدى، ۇيلەسىمدى بولپ، ار ۇلت خالىق اناردىڭ دانىندەي تىعىز ۇيسىپ، تارىختاعى ەڭ تاماشا گۇلدەنگەن، دامىغان مەزگىلدە تۇر. مەن: ”امەرىكانىڭ شىنجاڭداى ار ۇلت خالقنىڭ بىرگە نىتتىماقتا - سا كۇرەس جاساعان اياق السىن توسۇعا ۇرىد - ەن قاسكۇنەمدىڭى اۋمەسەرلىك قۇر قىيال“، - دە. مەكشىمىن. مەن شىنجاڭنىڭ ۇلت قاتناسىنا رتىكى سالاتىن، شىنجاڭنىڭ ۇلتتار نىتتىماغىن بۇلدىرەتىن، شىنجاڭنىڭ قوعام ورنىقتىلىغىنا قىپال جاسايتىن ار قانداي قاسكۇنەمدىكتىڭ ەبارنىڭ سىكە اسپايتىندىغىنا كامىل سەنەمىن! مەن شى جىيىنىڭنىڭ جاڭا ەداۋىر جۇڭخۇشا سوتسىيالىزم يەدياسىنىڭ جەتەكشىلىگىندە شىنجاڭنىڭ ەرتەڭنىڭ اناعۇرلىم جاقسى بولا - تىندىغىنا كامىل سەنەمىن!

قالىپتاستىردى، دامىتتى جانە بەكەمدەدى. قازىر شىنجاڭنىڭ ەكونومىكاسى ۇزدىكىسىز دامىپ، قوعامى جارسىمدى، ورنىقتى بولپ، خالىق تۇرمىسى ۇزدىكىسىز جاقسارىپ، دىندەر جارسىمدى، ۇيلەسىمدى بولپ، ار ۇلت خالىق اناردىڭ دانىندەي تىعىز ۇيسىپ، تارىختاعى ەڭ جاقسى گۇلدەنگەن، دامىغان مەزگىلدە تۇر. اسىرەسە، جاقىنقى جىلداردان بەرى، شى جىيىنىڭ جولداسىتى ۇيىقتى ەتكەن پارتيا ورتالىق كومىتەتنىڭ پارمەندى باسشىلىغىندا، اۋتونومىيالى رايوندىق پارتكوم جاڭا داۋىردەگى پارتيانىڭ شىنجاڭدى جونگە سالۇ جالىپ جوباسىن باتىل داپەكتىلەندىرىپ، تىناقئاندىرىپ، شىنجاڭنىڭ اماندىق جاعدايىن كورنەكتى جاقسارتىپ، ار ۇلت بۇقاراسىنىڭ خاۋىپسىز، ورنىقتى ۇندىرىس، تۇرمىس ورتاسىنا دەگەن كوكەي تەستى تىلەگىن قاناعاتئاندىرىپ، ار ۇلت خالىق بۇقاراسىنىڭ تىرشىلىك ۇقىى، سالاماتتىق ۇقىى، دامۇ ۇقىى سىياقتى نەگىزگى ۇقتىقئارنى قامتاماسز ەتىپ، ار ۇلت بۇقاراسىنىڭ تابىسى سەزىمىن، باقت سەزىمىن، خاۋىپسىزدىك سەزىمىن ۇزدىكىسىز جوعارلاتتى. ار ۇلت ايلەلدەرنىڭ رۇحانى بەت - بەينەسى شىت جاڭالانىپ، وزىندىك ساپاسى ۇزدىكىسىز جوعارىلاپ، پارتياغا العىس ايئۇ، پارتيانىڭ سوزىنە قۇلاق اسۇ، پارتياغا ىلەسۇ بەكىمى بەكەمدەلدى. اسىرەسە، قىستاقئا تۇرغان جارتى جىلغا تايانۇ ۇاقتان بەرى، (جالعاسى 12 - بەتتە)